

MONICA RITTERBAND

Født i 1955 og uddannet journalist. Har været ansat på blandt andet Weekendavisen, (kulturreporter) TV-avisen (studievært) og Carlsberg A/S, (informationschef og underdirektør).

I 1997 kastede hun sig ud i et liv som kunstner og designer. Hun har designet for Morsø Jernstøberi, Royal Copenhagen, Georg Jensen Damask med flere. Hun skaber mosaikker og skulpturer, fortrinsvis store stålskulpturer til det offentlige rum. Derudover skriver hun kunstanmeldelser, klummer og bøger.

Hun er tre gange kåret som årets kunstner. I 2010 modtog hun den internationale og eftertragtede designpris "Red Dot Design Award".

MIT LIV skrives på skift af:

Trine Gadeberg, performer

Elsbeth Gerner Nielsen, rektor, Designskolen Kolding

Monica Ritterband, kunstner, designer og journalist

Annamette Fuhrmann, journalist og forfatter

Illustration: Gert Ejton

Bolsje-billard i biografen

LYDE ER I VIRKELIGHEDEN nogle af de mest anmassende sanseindtryk, som vi kan få, idet vi ikke umiddelbart kan afskærme os fra dem på anden måde end at forlade rummet, området eller situationen, hvorfra de kommer.

Synssansen og lugtesansen kan vi lettere slukke for - man kan jo blot lukke øjnene og holde sig for næsen. Men hørelsen, den er unplugged 24-7.

To fingre i ørerne fungerer kun kortvarigt, man bliver jo så træt i armene af at holde dem oppe, og det duer almindeligvis heller ikke i situationer, hvor man over længere tid ønsker at skrue ned for lyd-tæppet. Det er også et uhøfligt og afvisende signal over for omverdenen.

Ørepropper er gode om natten og til rungende rockkoncerter, men de duer ikke i den almindelige sociale hverdag, man hører jo ikke sådan nogle ørevoksgule tingester ud og ind. Det er ganske enkelt for ulækkert. Derudover dæmper de kun behersket.

Vil man slukke totalt for lyden, kan man selvfølgelig investere i et professionelt høreværn, som medarbejdere, der arbejder på landingsbanerne i diverse lufthavne, er forsynet med. Men de er altså noget uhandy at slæbe rundt på og duer heller ikke rigtigt i de hverdagsagtige situationer, hvor man blot kunne ønske sig lydstyrken skruet et par trin ned.

FOR EKSEMPEL ER MIN MAND ved at flække på tværs, når han hører mig spise gulerødder om morgenen. I hans ører lyder det som en flis-kvasser, der er i gang med at splintre en granplantage, når jeg sådan gumler mine små daglige sprøde rødder i mig.

Jeg gør det endda med lukket mund og undgår at tale samtidig for ikke at genere. Vi tog emnet op med nogle af vores nære venner, som så afslørede, at de havde lig-

nende problemer. Den ene fik det stærkt ubehageligt, når han hørte sin partner puste på den varme kaffe eller suppe.

Den pustelyd gjorde ham vanvittig, for slet ikke at tale om ægtefællens synkelyde.

"Hvem kan hygge sig ved lyden af en tsunami." Sådan hørte han sin elskede, når morgenkaffen blev skyllet ned.

Jeg husker, at jeg selv blev noget mismodig, når min mand ved morgenbordet sendte mig et hvast blik, når jeg satte min gulerodskværnen i gang. Jeg tænkte, at kærligheden måske alligevel ikke var så hed. Og jeg kunne intet gøre, eftersom man jo ikke kan lydisolere sine kinder. Og jeg fattede ikke graden af gene, før jeg for et lille års tid siden selv nåede min lyd-mæssige grænse.

VI VAR I BIOGRAFEN. Jeg plejer at kunne klare lugten af popcorn og lidt småknitren med slikposerne, omend synes, at det ville være god tone, hvis biograferne udleverede almindelige plastfryseposer, som man kan komme sit slik ned i, så de øvrige biografgængere ikke skal have dette ekstra distraherende lydspor at forholde sig til.

Men en aften gik det helt galt. Vi så en meget, meget stille og melankolsk film, meget afdæmpet lydspor, og så sad der en herre med en bolsjepose. Sådan et par rækker fra os. Han havde øjensynlig en forsyningsstrategi, der gik ud på, at hele posen skulle strække til de små to timer, som filmen varede. Og han gjorde det med stor nydelse, vil jeg gætte.

Først lød der den velkendte knitren, som man kender, når tre fingre i en pose i mørket skal gribe om slikstykket. Det er til at holde ud, da eksponeringstiden er relativ kort. Men så kom næste etape: Bolsjet blev ikke stille suttet væk, det rullede med en vis kraft fra side til side i mandens mund. Og ramte indersiden af kindtæn-

derne med høje serielle knald.

På et minut vil jeg tro 40-50 gange, og sådan fortsatte det. Jo mere filmen tiltog i dramatisk intensitet, jo mere energisk slyngede manden bolsjerne af sted i sin mundhule, som i min fantasi tog sig ud som en miniature-billardbule.

DA OVER HALVDELEN af filmen var afspillet, begyndte der at opstå en hørlig rømmen og irriteret hvisken. Og min mand var på det tidspunkt stået helt af handlingen. Her måtte gøres noget, så jeg sagde højt ud i den sorte biografisal, om vedkommende, som spiser bolsjer, ikke ville være så elskværdig at sutte stille på bolsjerne.

Omgående lød der "hørt, hørt" fra mine ukendte gene-fæller, og jeg følte mig lidt ussel, at jeg sådan havde sat en pøbelagtig lynchning i gang mod en arme enlig herre, som formentlig både var mild og glad for både sine børnebørn og Werther's Echte ...

Han indstillede omgående bolsje-slyngen - jeg tænkte, om jeg havde tvunget ham til at sluge det bolsje, som han aktuelt havde i spil. Men der gik ikke mere end 10 minutter, så var den gal igen.

Bolsjerne ramte banderne igen med kæmpe knald, og nu råbte flere i kor, at han skulle indstille indtagelsen. Det virkede, og resten af filmen blev afviklet i udtalt stilhed. Men lige i minuttet, da de sidste slutreplikker blev afsagt, listede bolsjesynderen sig ud af biografen i mørket med nedbøjet hoved. Han fik således ikke set og hørt, at vores hovedperson aldrig fik genset sit livs kærlighed. Det har jeg stadig lidt dårlig samvittighed over.

Herregud, han spiste jo bare bolsjer. Men den episode har givet mig indblik i, hvor generende det er at være hyper lydfølsom. Faktisk har lidelsen et navn: misofoni. Og den er der rigtig mange, der lider af. Måske også mig, en lille smule.